

Předchozí situační zpráva o Chartě vyšla 5. května 1977. Od té doby vydala Charta 77 26.5. sdělení podepsané mluvčím Jiřím Hájkem o rezignaci Václava Havla na funkci mluvčího. Další dokument z 30.5.77, který pojednává o pracovních postizích signatářů Charty 77 - nebyl opatřen pořadovým číslem a spolu s Jiřím Hájkem jej podepsalo deset dalších signatářů Charty 77 - Dokument č. 11 ze 13.6.77 rozšiřuje počet zveřejněných signatářů Charty 77 na 750. Podepsal ho, stejně jako další dokument Charty 77 Jiří Hájek. Dne 30.6. vyšlo sdělení Charty 77 o finančních sbírkách ve prospěch postižených. Dvanáctý dokument se zabývá diskriminační a represivní prací proti české a slovenské literatuře a proti spisovatelům v Československu.

Významný je i dokument 31 členů československé církve evangelické, kteří vysvětlují postavení věřících a církve v ČSSR. Zdeněk Jičínský vydal novou práci - právní rozbor - o pracovních sporech signatářů Charty 77 z května t.r.

Materiály Charty 77 se spontánně šíří mezi obyvatelstvem, jsou spontánně přepisovány. Každá aktivita nutí státní moc a její instituce /tedy i její nástroje, jako je tomu v případě vedení československé církve evangelické/ k zaujetí určitého postoje. Je nepochybné, že Charta 77 vzbuzuje sympatie veřejnosti a postoj státní moci k Chartě 77 se s míněním lidu ostře roztáhá. Nejkonkrétnějším projevem oficiálního postoje je

Trestní stíhání

Ve vězení je již půl roku Ota Ornest a signatář Charty 77 Jiří Lederer, oba obvinění z trestného činu pro podvracení republiky podle §98/2, takže jim hrozí trest od 3 - 10 let vězení. František Pavlíček, který je nyní stíhán na svobodě pro přípravu trestného činu podvracení republiky podle §98/1 s trestní odpovědností od 1 do 5 let odnětí svobody, též čeká na soudní projednávání svého případu spisovatel Václav Havel, který byl propuštěn v pátek 15.5. z vyšetřovací vazby, je nyní stíhán na svobodě pro pokus trestného činu poškozování zájmů republiky v zahraničí /s trestní vazbou do 3 let/ podle §112/1. Jak sděluje mluvčí Charty 77 26. května, Václav Havel rezignoval na svou funkci vzhledem k tomu, že by mu hrozilo trestní stíhání s vyšší trestní odpovědností. Dostupný počet signatářů uznal toto stanovisko Václava Havla za pochopitelné. Tito čtyři jmenovaní mají být souzeni v jednom procesu, jehož termín byl původně stanoven na 27.7., později byl tento termín zrušen a nový nebyl stanoven. Z kruhů blízkých městskému soudu v Praze /soudci Fojt, Bureš a Hlavatá/ vyplývá, že proces nezačne před 7. srpnem; předsedou senátu má být JUDr. Bureš. Signatáři Charty 77 a všichni sympatizující mohou vyjádřit své postoje k tomuto procesu na chodbách a v okolí soudní budovy.

Historik Jan Tesař zaslal začátkem července dopis J. Carterovi, v němž ho žádá, aby se zasedil o propuštění Jiřího Lederera.

Signatář Charty 77 Aleš Březina, který je ve vazbě od 18. dubna t.r., byl 14. července odsouzen ke dvěma a půl letům odnětí svobody pro trestný čin nenastoupení služby v ozbrojených silách podle §269/1 trest. zák. Rozsudek není zatím pravomocný. Tento případ stejně jako případy Jaroslava Vožniaka a Františka Matuly, jsou tragickým odrazem toho, že v Československu není náhradní vojenská služba beze zbraně.

V ~~vyšetřovací~~ vyšetřovací vazbě jsou nadále drženi jaderný fyzik Vladimír Laštůvka a agrotechnik Aleš Macháček, oba obvinění z pobuřování /do tří let/ nebo z podvracení republiky /jeden až pět let/ pro činnost, která souvisela s hnutím Charty.

Další policejní represe

Izolační dozor, tj. neustálé hlídání, kontrola a omezení styků a omezení osobní svobody, trval v plné míře až do 8. července t.r. u Jiřího Hájka a Františka Kriegla, kdy orgány StB oznámily Jiřímu Hájkovi, že "ochranný dozor" zmírní. V praxi se to zatím projevuje tak, že policie hlídkuje před bytem Jiřího Hájka "pouze do setmění". U Františka Kriegla je situace pravděpodobně obdobná. Element Lukeš byl postižen naprostým

izolačním dozorem asi 10 dní koncem května a pak opět začátkem června. Návštěvy bývají u takto střežených osob legitimovány a někdy vyslýchány. Otka Bednářová byla 10.5. t.r. při pokusu o návštěvu Kl. Lukeše na 48 hodin zadržena poté, co odmítla vypovídat. Záběry z nestoudného hlídání Františka Kriegla mohli sledovat diváci britské televize, podrobně se o něm rozepisuje západní tisk. Zdánilivě šalamounské rozhodnutí státní moci "zavřít a vlastně nezavřít" se ukazuje nanejvýš pochybným.

Ve sledovaném období od 5.5. do 10.7. jsme zjistili vykonání dvou domovních prohlídek v Praze, v obou případech nezákonných, protože nebyly na podkladě žádného trestního stíhání. Obě proběhly 1.7. t.r., jeina v bytě Dany Němcové, kde bylo zabaveno 6 kusů uhlového papíru. Dana Němcová pak byla podrobena asi hodinovému výslechu. Druhá domovní prohlídka se uskutečnila v bytě Andreje Stankoviče, kde nebylo zabaveno nic. Andrej Stankovič však byl potrástán 48 hodinovým zadržením za to, že soustavně odmítal odpovídat na otázky a cokoli podepisovat.

Začátkem května t.r. byl na 48 hodin zadržen zpěvák lidových písní a kytarista Jaroslav Hutka, který není signatářem Charty 77. Policie mu vytýkala zejména jeho styky s Václavem Havlem, píseň Havlíčku, Havle a další písně a slovní projevy, jež jsou podle názoru policie opozičního charakteru.

V kulturním středisku Na Rokosce v Praze 8 se počátkem června konalo vystoupení rock n rollové skupiny Old Teenagers. Po představení, které proběhlo v klidu, bylo téměř všechno obecenstvo policií legitimováno, avšak pouze dva diváci, shodou okolností signatáři Charty 77, Petr Prokeš a Jan Kutal, byli odvezeni do Bartolomějské ulice a tam vyslýcháni do pozdních nočních, resp. ranních hodin.

Policie i nadále vyslýchá signatáře Charty 77 při jakýchkoli "seznamovacích výsleších", při čemž tyto výslechy zasáhly i ty, jejichž jména byla zveřejněna 13.6.1977 v dokumentu č.11.

Signatář Pavel Ryba po tříhodinovém výslechu, na němž se odmítal jakkoliv podílet, byl polit. pracovníkem StB vědrem vody. Výslech pak nepokračoval a Pavel Ryba byl propuštěn.

Malíř Jan Šafránek, signatář Charty 77, byl 17.6.t.r. v Salmovské uliciv Praze 2 po odchodu z bytu Němcových přepaden dvěma muži, vtažen do auta a odvezen do psychiatrické léčebny v Karlově ulici, kde byl oblečený vstrčen do kameninové vany s vodou. Pak byl propuštěn.

Zaznamenáváme též podobný hrubý útok na signatáře Charty 77 apisoovat vatele Petra Chudožilova.

Do bytu Šilhanových přijeli ve dnech 4.-5.6.t.r., t.j. v době, kdy se vdávala jejich dcera, zaměstnanci Pohřební služby a příkazem odvézt tělo údajně mrtvého Věnka Šilhana.

Tyto případy jsou nápadně podobné teroristickým útokům proti Jiřímu Hájkovi a manželům Krieglovým na konci roku 1976 a proti Pavlu Kohoutovi začátkem r. 1977.

V souvislosti se seminářem psychologů, který se konal 15.3. t.r. v Sokolské ulici, byli postiženi Dr. Bohumír Janát, signatář Charty 77 /okamžitě rozvázaní prac. poměru/, dr. Petr Rezek /totéž/, Zora Krčová, prom. ped./okamžitě propuštěna ze Stát. pedagogického nakladatelství pro "ohrožení bezpečnosti státu na základě podpisu Charty 77" - /ve skutečnosti není zatím její signatářkou/, dr. Jiří Michálek /v řádné výpovědi/, Michal Jůza /vyloučen ze stavební fakulty ČVUT/, Helena Klabanová/ ve výpovědní lhůtě/, Anna Kohnová, rovněž psycholožka /zatím v ochranné lhůtě, výpověď až k 1.listopadu 1977, semináře se neúčastnila, je "vinna" jen přátelstvím k Heleně Klabanové/, dr. Zateřina Biglová, psycholožka /výpověď z reorganizačních důvodů již vypršela; je v těžkém duševním stavu hospitalizována/, Jiří Němec, psycholog, signatář Charty 77 /v řádné tříměsíční výpovědní lhůtě pro údajnou pracovní nekázen, jež se prý nezlepšila po předtím udělené dátkce/, matematik Jaroslav Kačous /vnátlaku rozvázal pracovní poměr dohodou/, dr. Martin Hybler /po uplynutí zkušební doby zamítnuto prodloužit pracovní poměr. Tažení proti psychologům bylo údajně řízeno komisí při ředitelství PUN. Praha pro vyšetřování činnosti psychologů v souvislosti s fenomenologi

Řidičské průkazy a technické osvědčení vozidel VB pomalu vrací zejména těm, kteří o to žádají. Není to však zjev všeobecný, v některých případech jsou tyto doklady nadále odebírány.

Není znám jediný případ opětného zapojení telefonu.

Pavel Kohout byl 11.5. t.r. soudně vystěhován ze svého bytu na Hradčanském náměstí do Lhotky.

Policejní represe se týká i rodinných příslušníků signatářů: na př. ženě signatáře Václava Nováka byla vydána výjezdní doložka k cestě do NSR za dcerou, žijící tam legálně. Několik dnů poté ji navštívili večer v bytě pracovníci StB a odebrali jí výjezdní doložku i s pasem. Totéž se stalo signatáři Richardu Urzovi.

Pracovní postihy

Postoj státních orgánů k otázce lidských práv a k Chartě 77 ilustruje též pokračující propouštění signatářů Charty 77 ze zaměstnání. K 10. červenci jich bylo kolem sta. Nejkriklavějšími případy jsou propouštění hudebníka Vratislava Brabence ze zaměstnání honáka krav a nepřijetí historika Jana Tesaře za hlídače koní pro politickou nespolehlivost. Z práce jsou vyhazováni též občané, kteří veřejně s Chartou 77 sympatizují.

I když pracovní spory jsou řešeny soudy jednoznačně, přesto je samo jednání těchto soudů státní moci nepřijemné, jak tomu nasvědčují pokusy o vysoké úplatky některým žalujícím signatářům, nebo podobné nabídky provázené žádostí o stažení žaloby. Jednání odvolacích soudů, které mohou napravit vážná skutková i právní pochybení soudů první instance zatím neproběhla.

Někteří signatáři Charty 77 byli řádnými členy tzv. Revolučního odbor. hnutí. Tito jsou postupně z řad oficiálních odborů vyřučováni, přičemž jsou porušovány stanovy této organizace.

Emigrace

signatářů Charty 77 není nijak masovou záležitostí. Týká se zhruba deseti lidí, kteří si většinou přáli emigrovat již před rokem 1977. Československo již opustili Ivan Binar s rodinou, Zdeněk Mlynář, Irena Dubská, Jaroslav Krejčí s dětmi Tatjanou a Jaroslavem, Luděk Kavín a Inka Brettschneiderová. V nejbližších dnech odjíždí Jan Leštínský s rodinou. Žádost o vystěhování ještě řádnou cestou podali Evžen Manert, Jan Klokočka /kladně vyřízeno/, Jitka Bidlasová a Jiří Pallas.

V zahraničí se signatáři Charty 77 dále zasazují o lidská práva v ČSSR. Ivan Binar poskytl několik interview, v nichž propagoval myšlenky Charty, Zdeněk Mlynář vedl řadu politických jednání, např. s rakouským kancléřem Kreiskym a s americkým senátorem H. Dollem, jenž působí jako poradce americké delegace v Bělehradě. Vydal v zahraničí Bílou knihu o porušování lidských práv v Československu. - V této souvislosti je třeba též informovat o další

aktivitě v zahraničí

Předseda západoněmecké SPD Willy Brandt zaslal Jiřímu Hájkovi dopis, v němž sympatizuje s hnutím za lidská práva v Československu. Hans Peter Riese vydal knihu s prvními deseti dokumenty Charty 77 a dalšími dvaceti dokumenty z posledních let. Předmluvu k této knize napsal Heinrich Böll a doslov Arthur Miller. Ve Švýcarsku byl již v březnu t.r. založen Výbor solidarity s opozicí východoevropských zemí, Jsou v něm zastoupeni členové Revoluční komunistické ligy, Socialistické strany, odborů a Švýcarské strany práce. -Na protest proti diskriminaci Anny Fárové, signatářky Charty 77, která připravovala pro Paříž a New York výstavu Sudkových fotografií /výstava se měla uskutečnit v době, kdy byl již s Annou Fárovou rozvázan prac. poměr/, byla výstava z Československa odmítnuta. Přesto se ve jmenovaných místech konala výstava Sudkových fotografií bez laskavého dozoru čs. úřadů. Fotografie shromáždili pořadatelé výstavy z vlastních zdrojů.

Aktivita doma

Policejní a další represe nemohou zabránit aktivitě signatářů Charty 77 a sympatizujících.

Podle dosud neúplných zpráv podniklo v Jiho-moravském kraji 11 mladých lidí protestní asi 25 kilometrový pochod proti odsouzení Aleše Březiny. Během pochodu rozdávali jeho účastníci závěrečnou řeč Al. Březiny u soudu, vysvětlující zájemcům účel pochodu, jenž byl trojí: 1/ protest proti odsouzení Al. Březiny, 2/ demonstrovat požadavek zavedení náhr. vojenské služby v CSSR, 3/ podpořit Chartu 77

Signatář Charty 77 Julius Tomin zahájil 13.6. t.r. týdenní hladovku aby takto podpořil hnutí za lidská práva. Bylo mu zabráněno, aby tuto hladovku držel v budově Rudého práva.

Merkantním projevem aktivity Charty 77 je psaní a šíření stížností, žádostí, článků, fejetonů, rozborů a dopisů. Z pochopitelných důvodů neuvádíme seznam autorů těchto materiálů, které se spontánně šíří mezi obyvatelstvem.

Projevem solidarity jsou finanční příspěvky, jak o nich píše Sdělení Charty 77 z 30.6. t.r. Občané, kteří chtějí pomoci postiženým, se mohou obrátit na signatáře Charty 77. Stejně tak se mohou na ně obrátit se žádostí o uvěřejnění svého podpisu.